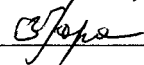

UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI
FACULTATEA DE LITERE
CATEDRA DE LIMBA ROMÂNĂ ȘI FILOLOGIE ROMANICĂ

Curriculum
la unitatea de curs
LIMBA LATINĂ

Ciclul I	studii superioare de licență
Codul și denumirea domeniului general de studii	011 Științe ale educației 023 Filologie
Codul și denumirea domeniului de formare profesională:	0114. Formarea profesorilor 0231. Studiul limbilor
Codul și denumirea specialității	0114.8. Limba și literatura română 0114.10. Limbi străine (engleză, franceză, germană) 0231.2 Limbi străine (engleză, franceză, germană)
Forma de învățământ	cu frecvență cu frecvență redusă

Autor: Viorica Popa,
conf. univ., dr.

Discutat și aprobat la ședința Catedrei de limba română și filologie romanică

Proces-verbal nr. 1 din 16 septembrie 2021

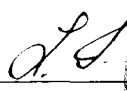
Șefa Catedrei de limba română și filologie romanică

conf. univ., dr. Elena LACUSTA

Discutat și aprobat la ședința Consiliului Facultății de Litere

Proces-verbal nr. 2 din 21 septembrie 2021

Decanul Facultății de Litere

conf. univ., dr.

Informații de identificare a cursului

Facultatea de Litere

Catedra de limba română și filologie romanică

Domeniul general de studiu: 011 Științe ale Educației

023 Filologie

Domeniul de formare profesională la ciclul I: 0114 Formarea profesorilor

0231 Studiul limbilor

Denumirea specialității: Limba și literatura română și limba engleză/ franceză; Limbi străine. Limba franceză și limba engleză/ germană; Limba engleză și franceză/germană/spaniolă; Limba germană și engleză

Administrarea unității de curs:

Codul unității de curs	Credite ECTS	Total ore	Repartizarea orelor				Forma de evaluare	Limba de predare
			Prel.	Sem.	Lab.	Studiu individual		
G.02.O.015 0114.10 Limbi străine	4	120	-	-	60	60	Ev	Limba română
G.02.O.010 0231. Limbi străine.	4	120	-	-	60	60	E	Limba română
F.02.O.012 0114.8. Limba și literatura română limba engleză/ franceză (cu frecvență)	4	120	-	-	60	60	E	Limba română
F.02.O.009 0114.8. Limba și literatura română (cu frecvență redusă)	4	120	-	-	24	96	E	Limba română

Anul și semestrul: anul I, semestrul II

Statutul: disciplină obligatorie

Integrarea cursului în programul de studii:

Predarea limbii latine creează posibilitatea de a cunoaște originea și evoluția limbilor romanice, de a conștientiza unitatea etnică și spirituală a purtătorilor de limbi romanice.

Cursul *Limba latină*, propus în planul de învățământ pentru Ciclul I, asigură pregătirea generală a viitorului specialist, cultivându-i spiritul de observație, atenția față de comunicarea interculturală, formarea unei conștiințe lingvistice și culturale.

Competențe prealabile:

- identificarea cuvintelor de origine latină în limbile ce le studiază;
- cunoașterea fondului latin moștenit de limbile ce le studiază;
- aplicarea principiilor de traducere a textelor;
- cunoașterea mesajului diverselor texte de civilizație romană;
- reproducerea istoriilor de civilizație romană.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului:

Competențe profesionale:

CP1.5. Utilizarea adecvată și argumentarea conceptelor, principiilor, teoriilor din domeniul științelor filologice;

CP6.2. Utilizarea principiilor, teoriilor și metodelor de organizare și desfășurare a studiului problemelor lingvistice și literare în varii contexte socio-umane și identitar-culturale.

Competențe transversale:

CT2. Aplicarea în varii contexte instructiv-educative, a principiilor, normelor și valorilor eticii profesionale;

CT3. Estimarea parcursului individual de formare continuă; realizarea obiectivelor de formare prin activități de informare, documentare, prin participări la proiecte și programe naționale și internaționale de dezvoltare personală și profesională.

Finalitățile cursului: cursul are drept finalitate formarea competențelor profesionale și transversale formulate mai sus.

La finalizarea cursului, studenții vor fi capabili:

- să prezinte date din cultura romană;
- să reproducă maxime latine;
- să traducă texte din limba latină;
- să comenteze maxime latine, să le folosească în contexte adecvate;
- să-și cultive spiritul de observație, atenția față de comunicarea interpersonală, interculturală.

Conținuturi:

Tematica și repartizarea orientativă a orelor de laborator

Nr. d/o	Conținuturi gramaticale	Nr. de ore		Activități de învățare	Civilizație romană
		fr. zi	fr. red.		
1.	Tema I. Noțiuni elementare de fonetică latină - Alfabetul latin. - Digrafi și diftongi. Îmbinări de litere. - Vocale lungi și scurte. - Cantitatea silabei. Regula accentului.	6	2	<i>De lingua latina</i> , man. cl. a X-a, p. 64	<i>Studiu individual</i> Tema II. Limba latină: origine și evoluție. - Limba latină este fundamentul limbii noastre. - Din istoria limbii latine. - Limbile romanice. Caracterul latin al limbii romane. - Vitalitatea limbii latine.
2.	Tema III. Structura gramaticală a limbii latine în plan comparativ	6	2	<i>De Roma</i> , man. cl. a X-a, p. 75 <i>Romulus et Remus</i> , man. cl. a X-a, p. 128	Tema IV. Cuvinte latinești moștenite și împrumutate
3.	Tema V. Substantivul. Declinarea substantivelor	6	4	<i>Corpus humanus</i> , man. cl. a X-a, p. 23.	Tema VI. Roma antică. Roma – oraș etern
4.	Tema VII. Adjectivul - Declinărilor adjectivelor. - Gradele de comparație: particularități. - Evoluția adjectivului în limbile neolatine.	8	2	<i>De Italia</i> , man. cl. a X-a, p. 29; <i>Summarum historiae romanae</i> , man. cl. a X-a, p. 98	
5.	Tema VIII. Verbul - Conjugările verbului (timpurile	8	4	<i>Familia nostra</i> , man. cl. a X-a,	<i>Studiu individual</i> Tema IX.

	<p>și formele nominale ale verbului latin ce derivă din temele verbului).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Terminațiile personale ale verbului (active, pasive, ale perfectului). - Modul imperativ. Formele modului imperativ. - Formele nominale ale verbului: supinul, gerunziul, participiul, gerundivul. - Verbele deponente și semideponente. - Verbul <i>esse</i> și compușii lui. - Verbele <i>volo</i> (a vrea), <i>nolo</i> (a nu vrea), <i>malo</i> (a prefera). - Verbele defective. - Verbele impersonale. - Evoluția verbului în limbile neolatine. 			<p>p. 24; <i>Domus romanus</i>, man. cl. a X-a, p. 112; <i>De nauta et agricola</i>, man. cl. a X-a, p. 80</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Familia romană; - Casa romană; - Școala romană; - Zilele, lunile, anotimpurile la romani; - Sistemul de numărare la romani; - Ocupațiile/îndeletnicirile la romani; - Armata romană etc. (poster)
<p>Evaluarea periodică:</p> <ul style="list-style-type: none"> - fișă de lucru (subiecte de gramatică); - prezentarea unui monument reprezentativ al Romei Antice (pliant); <p>*selectarea unui text în latină, care prezintă monumentul sau alcătuirea unui text, în 5-6 enunțuri, cu privire la monumentul roman în limba română și traducerea în limba latină</p>					
6.	<p>Tema X. Pronumele personale și cel reflexiv</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pronumele demonstrative și determinative. - Sistemul declinării pronomelor. - Evoluția pronomelor personale, demonstrative, determinative și a celui reflexiv în limbile neolatine. 	6	2	<p><i>Neptunus</i>, man. cl. a X-a, p. 81; <i>Mercurius</i>, man. cl. a X-a, p. 90; <i>Apollo</i>, man. cl. a X-a, p. 112; <i>Achilles</i>, man. cl. a X-a, p. 131; <i>Mars</i>, man. cl. a X-a, p. 137</p>	<p><i>Studiu individual</i> Tema XI. Zeii romani (semn de carte)</p>
7.	<p>Tema XII. Numeralul</p> <ul style="list-style-type: none"> - Numeralesle cardinale. - Numeralesle ordinale. - Sistemul declinării numeralilor cardinale și ordinale. - Evoluția numeralului în limbile neolatine. 	8	2		<p><i>Studiu individual</i> Tema XIII. Personalități marcante ale Romei Antice (Cicero, Caesar, Varro, Ovidiu: fragmente de text, lectură, analiză, traducere)</p>
8.	<p>Tema XIV. Adverbul</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gradele de comparație ale adverbului. 	4	2		<p>Texte pentru memorare: <i>Pater noster</i>, <i>Gaudeamus</i>, 50 de maxime.</p>
9.	<p>Tema XV. Evoluția cuvintelor/maximilor din latină</p>	6	2	<p>Clasificarea maximilor după</p>	<p>Tema XVI. Comentarea cultului</p>

	în limbile moderne			arii tematice	roman prin maxime. Utilizarea maximelor în contexte adecvate.
	<i>Studiu individual</i> Meus primus libellus latinus (Prima mea cărțuție de latină) Structurare/ modalități de prezentare: - dicționar ilustrat de cuvinte; - dicționar tematic de câmpuri lexicale (*ilustrat); - maxime latine: istoric, reprezentare grafică/desen etc.; - zeii romani; - monumentele Romei Antice; - reprezentări ilustrative/schematicale ale subiectelor de gramatică etc.	4	2	Produs curricular	
		60	24		

Strategii didactice

Dezvoltarea competențelor și atingerea finalităților cursului se va realiza prin aplicarea metodelor clasice și a strategiilor de tip inductiv-deductiv, algoritmic, evaluativ-situativ, pe tehnicile de dezvoltare a gândirii critice/creative: dezbaterile, reflexia, lectura comentată, discuțiile ghidate ș. a. Se va urmări îmbinarea productivă/optimă a metodelor clasice cu cele moderne.

Se vor aplica metodologii de instruire pentru: învățare în bază de problemă, studii de caz, învățare colaborativă, învățare în echipă etc., precum și în bază de instrumente de predare-învățare-evaluare online:

- ✓ instrumente de comunicare sincronă (meet, zoom etc.) și asincronă (email);
- ✓ instrumente pentru crearea prezentărilor (Power Point, Prezi etc.),
- ✓ surse: biblioteci, dicționare, hărți și enciclopedii online (Google Books, Dexonline etc.).

Activități de studiu individual:

1. Studiul (noțiilor de curs, suportului de curs, manualelor) și documentare suplimentară în bibliotecă, pe Internet, pe teren etc.	15/20	4. Consultații	3/2
2. Activități specifice de pregătire pentru laborator	20/30	5. Evaluare periodică	2
3. Realizare de teme, referate, produse curriculare etc.	18/40	6. Evaluare finală	2
TOTAL ore studiu individual (pe semestru) = 60/96			

Evaluare

Sugestii de evaluare

Cursul are un caracter practic. Evaluarea se bazează pe participarea la discuții în cadrul orelor de laborator, prezentarea lucrului independent, conținutul portofoliului elaborat de student pe parcursul studierii disciplinei, testarea orală.

Evaluarea în cadrul cursului se organizează conform *Regulamentului de organizare a studiilor superioare de licență (ciclul I) în Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți* (https://media.usarb.md/wp-content/uploads/2020/08/Regulament-de-organizare-a-studiilor-Licen%C8%9B%C4%83_2020.pdf).

Rezultatele evaluărilor realizate în cadrul unităților de curs / modulelor sunt înscrise în registru, iar la final de semestru, în borderourile eliberate în acest sens pentru fiecare unitate de curs / modul și în baza de date USARB.

Nota semestrială a unității de curs / modulului constituie 60 % din nota generală a unității de curs / modulului și se calculează ca medie aritmetică dintre:

- media notelor obținute la evaluările curente;
- nota de la evaluarea periodică;
- nota / media pentru lucrul individual.

Cursul va avea ca formă intermediară – evaluarea periodică.

Forma de evaluare finală este examenul care se va realiza în scris – test și/sau proiect /portofoliu.

a) chestionar

1. Limba latină: origine și evoluție. Limba latină este fundamentul limbii noastre. Din istoria limbii latine. Limbile romanice. Caracterul latin al limbii romane. Vitalitatea limbii latine.

2. Noțiuni elementare de fonetică latină. Alfabetul latin. Digrafi și diftongi. Îmbinări de litere. Vocale lungi și scurte. Cantitatea silabei. Regula accentului.

3. Structura gramaticală a limbii latine.

4. Substantivul. Noțiuni generale despre substantiv. Categoria gramaticală a genului, numărului, cazului. Declinarea substantivelor: declinarea I-V. Evoluția substantivului în limbile neolatine.

5. Adjectivul. Noțiuni generale (clase de adjective după numărul de terminații de la nominativ singular). Sistemul declinărilor adjectivelor. Gradele de comparație: particularități. Evoluția adjectivului în limbile neolatine.

6. Verbul. Noțiuni generale. Formele de bază ale verbului. Conjugările verbului (timpurile și formele nominale ale verbului latin ce derivă din temele verbului). Terminațiile personale ale verbului (active, pasive, ale perfectului). Modul indicativ. Timpurile modului indicativ. Formarea timpurilor modului indicativ. Modul conjunctiv. Timpurile modului conjunctiv. Formarea timpurilor modului conjunctiv. Modul imperativ. Formele modului imperativ. Formele nominale ale verbului: supinul, gerunziul, participiul, gerundivul. Verbul *esse* și compoziții lui. Evoluția verbului în limbile neolatine.

7. Pronumele personale și cel reflexive. Pronumele demonstrative și determinative. Sistemul declinării pronomelor. Evoluția pronomelor personale, demonstrative, determinative și a celui reflexiv în limbile neolatine.

8. Numeralul. Numeralesle cardinale. Numeralesle ordinale. Sistemul declinării numeralilor cardinale și ordinale. Evoluția numeralului în limbile neolatine.

9. Adverbul. Gradele de comparație ale adverbului.

10. Comentarea cultului roman prin maxime. Utilizarea maximelor în contexte adecvate.

11. *Pater noster, Gaudeamus* – pe de rost.

12. Civilizația și cultura romană.

b) Mostră de teste de evaluare

I.

1. Declinați îmbinările de cuvinte:

N. gravis pugna (luptă grea)

G. gravis pugnæ;
N. sapiens vir (bărbat înțelept)
G. sapientis viri;
N. gloriosus exercitus (armată glorioasă)
G. gloriosi exercitus.

2. Determinați conjugarea, modul, timpul, numărul, persoana formelor verbale propuse.
Respectați modelul: **narrabo – verb., conj. I, ind., viit. I, sg., pers. I.**

Credunt _____
Celebrabitis _____
Florebas _____
Dormivit _____
Doceo _____

3. Scrieți 5 maxime latine despre învățătură/școală.
4. Compuneți o situație, în 5 enunțuri, în care ați folosi un proverb latin.
II.

1. *Zeu* în limba latină se traduce:

- deus;
- pater;
- dominus.

2. Care era prima lună a anului la romani ?

- Ianuarius;
- Februarius;
- Mars.

3. Cum se numește orașul construit de primul rege roman ?

- Roma;
- Carthago;
- Athena.

4. În limba latină substantivul are ... declinări (1 p.).

- 3;
- 5.

Bibliografia

1. Gh. Guțu, *Dicționar latin-român*, București, Editura Humanitas, 2012;
2. *Enciclopedia civilizației romane*, București, Editura Științifică și enciclopedică, 1982// <https://ro.scribd.com/doc/116139763/Enciclopedia-civilizatiei-romane>;
3. I. I. Bujor, Fr. Chiriac, *Gramatica limbii latine*, București, editura Științifică, 1958;
4. Cl. Cemârtan, Ec. Cucerov, *Limba latină*, Chișinău, Tipografia centrală, 1995;
5. Cl. Cemârtan, A. Ciobanu, *Limba latina*, manual pentru clasa a X-a, Chișinău, Editura Lumina, 1999;
6. A. Ciobanu, St. Misko, Em. Oglindă, Ec. Cucerov, M. Stamat, N. Chiricenco, *Lingua latina*, manual pentru instituțiile de învățământ superior, Chișinău, Editura Știința, 1996;
7. V. Matei, *Gramatica limbii latine*, București, Editura Scripta, 1994;
8. M. Pîrlog, *Gramatica limbii române*, București, Editura ALL, 1998;
9. Ch. I. Șerban, *Culegere de texte latine*, Galați, Editura Porto-Franco, 1995.
10. C. Tărnăuceanu, *Gramatica limbii latine*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2012.
11. M. T. Varro, *De lingua Latina* (trad. și note de V. Popa, studiu introductiv de C. Tărnăuceanu), Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2016.